

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

*Josune Velez de Mendizabal
Fernandez de Garaialde*

*Gasteiz, Araba
(1977)*

Aurkibidea

Biografia

Gasteizen jaioa. Aita Lopidanakoa du, ama Faltzes herrikoa (Nafarroa). Umandi ikastolako ikasle izan zen lehenengo, eta Olabidekoa gero. Kazetaritza ikasketak egin zituen Leioan, eta kazetari lanetan jardun zuen hainbat urtez. Gara egunkarian, Geu aldizkarian eta EITBn. Musikako espezialitateko Majisteritza egin zuen ondoren. Irakasle lanetan aritu zen aldi batez, eta azken urteotan kulturaren arloan bizi eta mugitu da. Gasteizen TAE eskolan antzerki-ikasketak egin zituen eta Pez Limbo antzerki taldeko kide bihurtu zen. Baratza aretoko kudeaketan zebilen elkarrizketa egin genionean.

Zintak

GAS-019

- **Proiektua:** Gasteizko Euskararen Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Etxeberria, Idoia - Lizeaga, Irati
- **Data:** 2019-03-27
- **Iraupena:** 81 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Lizeaga, Irati

Pasarteak

1. Ikasitako lehen euskal kanta

- **Erref:** GAS-019/003
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:01:42. **Bukatu:** 00:03:19
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bestelako kantak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gurasoek euskararik ez dakiten arren, anai-arreba guztiek ikastolan ikasi dute. Errobiren kanta bat du euskararen lehenengo oroitzapena. Osabak irakatsi zion kanta hori.

2. Euskaraz ikasteko erabakia

- **Erref:** GAS-019/004
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:03:19. **Bukatu:** 00:04:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Umandi ikastolan ikasi zuen euskaraz, eta gero Olabide ikastolan. Goi mailako ikasketei dagokienez, kazetaritza ikasi zuen Euskal Herriko Unibertsitatean, euskaraz.

3. Umandi ikastolatik Olabiderako jauzia

- **Erref:** GAS-019/006
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:04:37. **Bukatu:** 00:06:23
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Euskara » Euskalkia, herri hizkerak, euskara batua
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Umandi ikastolako ikasle zenean euskaraz hitz egiten zuen Josunek, baina irakasleak euskaraz egiteko esanez aritzen ziren. Olabide ikastolan, berriz, errealtate soziolinguistiko desberdina topatu zuen, non gehienak etxetik euskaldunak ziren. Ordutik egunerokotasunean sartu zuen euskara Josunek. Unibertsitate ikasketak egitean ezagutu zituen euskalkiak.

4. Olabiden euskararen kontzientzia piztu

- **Erref:** GAS-019/008
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 00:07:34. **Bukatu:** 00:09:22
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Umanditik Olabide ikastolara joatean hizkuntza ohiturak aldatu zituen. Olabiden euskararen erabilera bultzatzeko Artzeren esaldi bat zegoela gogoratzen du: "hizkuntza bat ez da galtzen ez dakitenek ikasten ez dutelako, dakitenek erabiltzen ez dutelako baizik".

5. Lehenengo hitza euskaraz

- **Erref:** GAS-019/010
- **Iraupena:** 0:02:04. **Hasi:** 00:09:40. **Bukatu:** 00:11:44

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Gaur egun egunero hitz egiten du euskaraz, bai etxean eta bai lanean. Familian, ilobekin eta nebekin egiten du euskaraz. Lan munduan euskaraz egin du beti, euskara bera zelako lan tresna. Euskaraldiak egindako lana azpimarratzen du, lehen harremana gaztelaniaz egiten zuenekin orain euskaraz egiten duelako.

6. Euskaraz bizi da Gasteizen

- **Erref:** GAS-019/012
- **Iraupena:** 0:01:35. **Hasi:** 00:11:50. **Bukatu:** 00:13:25
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Egunerokotasunean, lanean eta lagunekin, euskaraz bizi da Josune. Euskararen kontrako jarrera duten tabernetara ez da joaten. Asko eskertzen du tabernakoak euskaldunak izatea.

7. Euskararen egoera hobera doa

- **Erref:** GAS-019/014
- **Iraupena:** 0:01:24. **Hasi:** 00:13:40. **Bukatu:** 00:15:04
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskara egoera ezberdinetan ezagutu izan du Josunek Gasteizen. Euskaraz bizitzeko erabakia hartu zuenean beste testuinguru bat ezagutu zuen. Aurrera egin du, eta guraso gazte askok euskara transmititzen dute.

8. Euskararen erabilera Gasteizen

- **Erref:** GAS-019/016
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:15:17. **Bukatu:** 00:17:09
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Josunek 20 bat urte zituenean, zonaldeka euskararen erabilera aldatu egiten zen. Esate baterako, alde zaharrean bizirik zegoen euskara, handik kanpo gutxiago.

9. Gasteiz eta euskarazko kultur eskaintza

- **Erref:** GAS-019/018
- **Iraupena:** 0:01:31. **Hasi:** 00:17:20. **Bukatu:** 00:18:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Euskara » Euskararen egoera
- Aisia
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Aisialdiari dagokionez, kulturgintzan mugitzen da Josune. Principal antzokian euskarazko kultur eskaintza ez dago orekatuta gaztelaniazkoarekin. Bestetik, kultur eskaintza egiten duten areto alternatibo asko dago Gasteizen.

10. Antzerkigintza Gasteizen

- **Erref:** GAS-019/020
- **Iraupena:** 0:01:28. **Hasi:** 00:19:16. **Bukatu:** 00:20:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Pez Limboz gain, Gasteizen antzerkigintza eta kulturgintzan dabiltzan batzuk aipatzen ditu Josunek pasarte honetan, hala nola, Teatro Paraiso, Baratza antzokia, Garazi Lopez de Armentia, Mostrenka, Ane Gebara...

11. Kultur mugimendu handia

- **Erref:** GAS-019/022
- **Iraupena:** 0:01:52. **Hasi:** 00:21:10. **Bukatu:** 00:23:02
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Euskara » Euskararen egoera
- Familia eta harremanak » Herriko giroa » Pertsonaia ezagunak
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Jon Basaguren, Libe Garcia de Cortazar (Izaki Gardenak), Betagarri, Ziklone, Mikel Urdangarin... Idazleak.

12. Euskararen aldeko elkarte gasteiztarak

- **Erref:** GAS-019/024
- **Iraupena:** 0:01:49. **Hasi:** 00:26:32. **Bukatu:** 00:28:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

GEU elkartea eta aldizkaria eta ALEA aldizkaria nabarmentzen ditu Josunek. GEU elkartean aritu zen Josune kultura eta aisialdiko programa egiten. Hala Bedi, Oihaneder.

13. Olabidekoa bai, Umandikoa ere bai

- **Erref:** GAS-019/026
- **Iraupena:** 0:01:19. **Hasi:** 00:28:32. **Bukatu:** 00:29:51
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Olabidek urte mordoko ibilbidea du euskalgintzan. Josunek Olabiden ikasi zuen, baina soilik lau urtez, aurretik Umandin ikasi baitzuen.

14. Gurasoak erdaldunak baina euskaltzaleak

- **Erref:** GAS-019/028
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 00:32:15. **Bukatu:** 00:34:08
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Politika » Euskara eta politika
- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak

Laburpena:

Guraso biak erdaldunak izan arren, euskararen alde egin zuten eta Josune eta haren neba ikastolara eraman zituzten, euskaraz ikas zezaten. Hori ikusirik, harrigarria egiten zaio Josuneri gaur egungo gazteek euskararik ez jakiteak, are egoera zailagoan ikasi baitzuen berak.

15. Lehen antzezlanak euskaraz egin zuten

- **Erref:** GAS-019/029
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:34:08. **Bukatu:** 00:35:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Ikastolak
- Aisia » Kultura

Laburpena:

Euskararen aurkakoak entzun izan ditu Josunek. Egin zuten lehen antzezlanak

euskaraz izan zen, eta euskaraz ez zekitenak ez ziren obra ikustera joan, gaztelaniaz noiz egingo zain. Kotrara, euskaldunak gaztelaniazko lanak ikustera joaten dira, euskaraz egin daitezen eskatu gabe.

16. Gasteiztarra eta euskalduna?

- **Erref:** GAS-019/030
- **Iraupena:** 0:03:34. **Hasi:** 00:35:40. **Bukatu:** 00:39:14
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Jende askok galdetu izan dio hori Josuneri, gasteiztarra eta euskalduna izanagatik harrituta. Euskararekiko jarrera aldatu dela uste du.

17. Euskaraldiari esker, txip aldaketa

- **Erref:** GAS-019/032
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 00:40:25. **Bukatu:** 00:41:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Askotan itxura fisikoagatik bestea euskalduna den edo ez jakiten saiatzen gara. Euskaraldiari esker, Josunek txipa aldatu du eta inor ez epaitzen saiatzen da.

18. Ikasketa guztiak euskaraz

- **Erref:** GAS-019/033
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:41:12. **Bukatu:** 00:42:55
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

Ikastolan ikasi, eta unibertsitate ikasketak euskaraz egin zituen, baita Magisteritza musikala ere. Kazetaritzako lehenengo bi urteetan euskarak ez zuen behar besteko presentzia, irakasle batzuek euskara maila nahikorik ez baitzuten.

19. Antzezle eta irakasle

- **Erref:** GAS-019/035
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:43:20. **Bukatu:** 00:44:17
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Lanbideak

Laburpena:

Irakasle lanetan ere aritu da Josune, ordezkapenak egiten Araban.

20. Euskara eskolatik ateratzeko erabakia

- **Erref:** GAS-019/037
- **Iraupena:** 0:01:42. **Hasi:** 00:44:50. **Bukatu:** 00:46:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Askotan euskara eremu formalean gelditu, eta eguneroko bizitzan gaztelania erabiltzen du jende askok. Josune euskaraz bizi da, baina Umandiko ikaskideekin elkartzen denean, hizkuntza nagusia gaztelania izaten da.

21. Egindako lana euskararen erabileran islatu beharko litzateke

- **Erref:** GAS-019/039
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:47:21. **Bukatu:** 00:48:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Euskararen alde lan handia egiten da, ta euskararen erabileran lan hori islatzea gustatuko litzaioke Josuneri. Euskara norberaren nortasunaren parte sentiarazteko giltza zein ote?

22. Euskara eta gaztelaniaren arteko oreka kazetaritzan

- **Erref:** GAS-019/041
- **Iraupena:** 0:02:13. **Hasi:** 00:49:43. **Bukatu:** 00:51:56
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Komunikabideetan lana normalean elebitan egin ohi den arloa da, baina gaztelaniara jotzen da askotan, bi aldeek ulertzen duten hizkuntza delako. Galderak egiterako garaian, adibidez, euskaraz dakien norbaiten bila egoten direnak gutxi izaten dira.

23. Kazetaritzan ere hausnartzea komeni?

- **Erref:** GAS-019/043
- **Iraupena:** 0:01:33. **Hasi:** 00:52:57. **Bukatu:** 00:54:30
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Irakurtzea
- Euskara » Euskararen egoera
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

Askotan presaka egiten da lana kazetaritzan, hizkuntza irizpideak kontuan izan gabe. Zergatik eskatu euskaldun bati gaztelaniaz egiteko? Jarrera ona duten kazetari asko daude, baina hizkuntzen auziaren inguruan gehiago hausnartu beharko litzateke.

24. 'Kakatzarra' arte eszenikoen inguruko programa

- **Erref:** GAS-019/045
- **Iraupena:** 0:01:54. **Hasi:** 00:55:21. **Bukatu:** 00:57:15
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Irratia

Laburpena:

'Araba hizpide' izeneko magazinean hilabeteetan behin iritzi zutabea egiten du Josunek, Hala Bedi bin. Iaz, Hala Bedi baten, 'Kakatzarra' izeneko saioa egin zuen, arte eszenikoen ingurukoa. Gaur egun bigarren edizioak darrai.

25. Aktore lana: zaletasunetik ogibidera

- **Erref:** GAS-019/046
- **Iraupena:** 0:01:57. **Hasi:** 00:57:15. **Bukatu:** 00:59:12
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Goi mailako ikasketak

Laburpena:

2011. urtetik izan da arte eszenikoen zalea, baina profesionalki aktore lanetan aritu denetik bi urte igaro dira. TAEn ikasketak egin zituen bi urtez.

26. Pez Limboko aktore

- **Erref:** GAS-019/047
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:59:12. **Bukatu:** 01:01:10
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

Une honetan Pez Limbo antzerki-taldearekin ari da lanean. Oxido lanean parte hartu zuen komunikazio kontuekin, eta 'Koxkak' izeneko lanean aktore moduan dabil.

27. 'Oingoan bai' antzezlan

- **Erref:** GAS-019/048
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 01:01:10. **Bukatu:** 01:02:24
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

Zurrunbilo izeneko emanaldiak antolatu zituen Oihanederrek Baratza antzokiarekin elkarlanean. Bertan aurkeztu zuan 'Oingoan bai' lana.

28. Ipuinak kontatzeko gakoak I

- **Erref:** GAS-019/050
- **Iraupena:** 0:01:48. **Hasi:** 01:02:56. **Bukatu:** 01:04:44
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Ikasleekin lanean aritzean, ipuinaren 3 zatiak garbi dituzte umek. Antzezle moduan, ordea, aktore gisa izandako esperientzia erabiltzen du ipuinak kontatzeko.

29. Ipuinak kontatzeko gakoak II

- **Erref:** GAS-019/051
- **Iraupena:** 0:03:23. **Hasi:** 01:04:44. **Bukatu:** 01:08:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Formula magikorik ez dago ipuin kontalaritzan, barnekoa askatzea, gorputza erabiltzea arnasa ondo hartzea. Eszenak, argazkiak, izoztutako eskulturak erabiltzea...

30. Umek beraien antzezlanak egitea garrantzitsua da

- **Erref:** GAS-019/053
- **Iraupena:** 0:04:05. **Hasi:** 01:08:16. **Bukatu:** 01:12:21
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

<p>Umeeekin antzerkia lantzean, gorputza nola erabili, espazioa nola banatu, nola erreakzionatu... lantzen dute, batez ere, jolasen bitartez. Kontatzeko modua lantzen dute testua baino gehiago.</p>

31. Egiturarekin jolastu

- **Erref:** GAS-019/055
- **Iraupena:** 0:03:01. **Hasi:** 01:13:06. **Bukatu:** 01:16:07
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Askotan Josunek ipuina ez du ordenean kontatzen, modu horretan, irudiekin jolastu eta umeei "irakasten" diote ordena egokia zein den, zein formula erabili behar den eta zergatik...

32. Erabakitze askatasuna

- **Erref:** GAS-019/057
- **Iraupena:** 0:01:34. **Hasi:** 01:17:20. **Bukatu:** 01:18:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia
- Aisia » Kultura » Idaztea

Laburpena:

Umeei parte hartu nahi ez dutenean, askatasuna ematen die Josunek eroso egongo diren bideren bat topatzeko.

33. Zer da euskara zuretzat?

- **Erref:** GAS-019/059
- **Iraupena:** 0:10:19. **Hasi:** 01:09:16. **Bukatu:** 01:19:35
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararekiko sentimendua

Laburpena:

Bizimodua, bere zati bat, eguneroko tresna, bere hizkuntza.

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com